

ABC konsumenta

– kredytobiorcy c.d.

Kredyt – jak wziąć, aby spłacić

Żegnaj lichwiarzu?

Na pewno niejedyn z nas musiał kiedyś słono zapłacić za niekorzystne dla konsumenta zapisy zawarte w umowie. Szczególnie dotyka nas to we wszelkich umowach kredytowych lub pożyczkowych. Konsekwencją niekorzystnych zapisów w takiej umowie może być między innymi konieczność zapłaty bardzo wysokich odsetek umownych bądź odsetek karnych. Sytuacja, w której jedna ze stron umowy (w tym przypadku kredytodawca lub pożyczkodawca) zobowiązuje drugą stronę (czyli nas – konsumentów) do płacenia rażąco wygórowanych odsetek, nazywana jest popularnie lichwą.

Rażące mogą być zarówno odsetki w wysokości 0,5%, 1%, 2%

dziennie, jak i 60%, 70%, 90% w skali roku. Lichwa może prowadzić do sytuacji, w której odsetki kilkakrotnie przewyższą zobowiązanie główne, czyli kwotę pieniędzy, jaką pożyczaliśmy.

Do tej pory jedynie sąd mógł pomóc konsumentowi, który musiał zapłacić tak duże odsetki i nie mogąc udźwignąć takiego zobowiązania, popadł w konflikt z kredytodawcą lub pożyczkodawcą. Niestety, rozstrzygnięcia sądowe dotyczące lichwy nie zawsze były korzystne dla konsumentów. Dlatego też ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie ograniczenia wysokości odsetek maksymalnych w kredytach i pożyczkach.

Co to dla nas oznacza?

Wprowadzony został próg ograniczający wysokość odsetek, jakie może zaproponować nam w umowie kredytodawca lub pożyczkodawca. Od 20 lutego 2006 roku odsetki te nie mogą przekroczyć czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. W tej chwili (w połowie 2006r.) stopa procentowa kredytu lombardowego NBP wynosi 5,5%. Oczywiście wartość ta może się zmieniać – wtedy ulegnie również zmianie wysokości odsetek maksymalnych. Zawsze mamy możliwość sprawdzić, czy wysokości odsetek zawarte w naszej umowie są zgodne z prawem.

Aktualną wysokość stóp procentowych dla kredytu lombardo-

wego możemy odnaleźć między innymi na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego <http://www.nbp.pl/> Mnożymy ją razy cztery, a otrzymana wartość to obowiązujące odsetki maksymalne.

Ustawa antylichwiarska jest na tyle restrykcyjna, że ten, kto zawierając z konsumentem umowę o kredyt konsumencki, będzie pobierał korzyści majątkowe przewyższające wysokość odsetek maksymalnych określonych przez ustawę lub zastrzeże sobie pobieranie tych korzyści, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Dwa tajemnicze ustawowe ograniczenia – 22% i 5% – czy wiesz, czego dotyczą?

Ustawa antylichwiarska, bo tak ją w skrócie nazywamy, wprowadza dwa podstawowe ograniczenia:

1. Odsetki maksymalne. Ustawa wprowadza ograniczenie zarówno odsetek umownych, jak i karnych do wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego ogłaszanego przez NBP w skali roku. Ograniczenie to dotyczy

wszystkich umów podpisywanych po 20 lutego 2006 roku. Jeżeli w naszej umowie znajdują się odsetki wyższe, możemy płacić kredytodawcy lub pożyczkodawcy tylko odsetki w wysokości odsetek maksymalnych. Osoby, które podpisały umowy przed tą datą, muszą płacić niestety odsetki w wysokości ustalonej w umowie – chyba że po 20 lutego 2006 roku podpisały aneks

do umowy, który dotyczy odsetek umownych. Możemy również żądać naliczenia odsetek niższych niż wynikające z naszej umowy za każdym razem, gdy stopa kredytu lombardowego spada i zmniejszają się odsetki maksymalne. Niestety w przypadku ponownego wzrostu stopy lombardowej wysokość odsetek umownych wraca do wysokości oznaczonej w umowie. Pamiętajmy również, że opisane w ustawie odsetki są ograniczeniem najwyższej wysokości odsetek. Jeżeli pożyczkodawca lub kredytodawca zaproponował nam odsetki niższe, płacimy je według umowy.

2. Ograniczenie opłat, prowizji i innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki do 5%. Ograniczenie to zostało wprost wpisane do ustawy o kredycie konsumenckim. Wszystkie koszty łącznie nie mogą przekroczyć 5% wartości udzielonego kredytu konsumenckiego. Możemy jednak wziąć pod uwagę jedynie koszty związane bezpośrednio z zawarciem umowy o kredyt konsumencki. Nie możemy więc zaliczyć tutaj kosztów ubezpieczenia kredytu, opłaty za prowadzenie rachunku związanego z umową, opłaty za przewalutowanie czy ustanowienie zastawu rejestrowego.

Natomiast podlegają ograniczeniu opłaty takie, jak:

- opłata przygotowawcza,
- opłata wstępna,
- prowizja banku od udzielonego nam kredytu,
- wszelkie opłaty manipulacyjne i administracyjne związane ze sporządzeniem umowy,
- koszt znaczków skarbowych,
- koszt oceny zdolności kredytowej i oceny stanu przedmiotu zabezpieczenia.

Do momentu wprowadzenia ustawy antylichwiarskiej ustawę o kredycie konsumenckim mogliśmy stosować do kredytów o wysokości od 500 zł do 80 000 zł. Od 20 lutego 2006 roku dolna granica została przez ustawodawcę usunięta. Mamy więc możliwość także do niewielkich pożyczek stosować ograniczenie dotyczące zarówno odsetek maksymalnych, jak i opłat i kosztów związanych z zawarciem umowy kredytu do 5% jego wartości. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do pożyczek udzielanych przez istniejące na rynku firmy pożyczkowe i parakredytowe, które właśnie do tak niedużych pożyczek stosowały bardzo wysokie oprocentowanie.

Nieruchomość w ramach kredytu konsumenckiego? Nie wierzysz – przeczytaj

Do tej pory zakup własności nieruchomości lub prawa użytkownika wieczystego, udziału we współwłasności nieruchomości lub chociażby spółdzielczego prawa do lokalu mieszkaniowego były wyłączone spod działania ustawy o kredycie konsumenckim. Mało tego, nie mogliśmy wziąć kredytu na cele budowlane, który byłby objęty zakresem ustawy o kredycie konsumenckim.

Ustawa antylichwiarska zmienia te ograniczenia. W tej chwili nawet kredyt na zakup nieruchomości lub innych praw własnościowych albo kredyt przeznaczony na remont naszego domu jest również traktowany jako kredyt konsumencki w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim.

Stąd obowiązują zarówno ograniczenia kosztów, opłat i prowizji związanych z zawarciem umowy do 5% udzielonego kredytu, jak i możliwość wcześniejszej spłaty bez żadnych opłat. Na kredytodawcy ciąży ponadto obowiązek dokładnego poinformowania o wszystkich kosztach kredytu. Zagwarantowana jest także możliwość przekształcenia kredytu w kredyt darmowy, jeżeli kredytodawca nie wywiązał się należycie ze swoich obowiązków, podobnie jak wiele innych praw wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim. Jedynym ograniczeniem jest kwota kredytu: do wysokości 80 000 zł.

Podstawa prawna:

Ustawa o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2005 r. (DzU z 2005 r. nr 157, poz. 1316);
Ustawa Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (DzU nr 16, poz. 93 z późn. zmianami);
Ustawa o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r. (DzU z 2001 r. nr 100, poz. 1081 z późn. zmianami).

Sprawdź, jakie masz prawa

Federacja Konsumentów
Pl. Powstańców Warszawy 1/3
00-030 Warszawa
tel. 0 22 827 11 73
fax 0 22 827 90 59

e-mail: porady_prawne@federacja-konsumentow.org.pl
www.federacja-konsumentow.org.pl

